

MŪSU PASTOGĖ

(XXIV) 1973.9.3

REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B

1973.9.3 Nr. 35(1285)

Lietuviai pasaulyje

S. LOZORAICIO NOTA

Ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija Helsinkyje Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis pasiuntė Vakarų valstybių vyriausybės raštą, kuriuo prašo nepripažinti vadinamojo Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Rašte pareikšta taip pat, jog lietuvių tauta, sovietų agresijos ir okupacijos pasekoje pergyvendama didžiausią savo ligos istorijos nelaimę, laukia, kad civilizotų tautų bendruomenė respektuos jos teisę bei siekį atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę.

Prie rašto yra pridėtas memorandumas apie Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą paruošimą bei įvykdymą ir mūsų kraštui primestą padėtį.

Pirmoje šių metų pusėje korespondenciniu keliu praveisti Lietuvių Rašytojų Draugijos rinkimai naujai valdybai. Išrinkta: pirm. L. Andriekus, nariai - J. Jankus, A. Landsbergis, L. Žitkevičius ir N. Mazalaitė. Į Rašytojų Draugiją iš Australijos priimta A. Lukšytė.

PREMIJA

UŽ VERTIMUS

Lietuvių rašytojų kūriniam plačiau pasaulyje paskleisti Lietuvių Rašytojų Draugija skelbia PETRO VARKALOS vardo literatūrinę premiją.

Premijos nuostatai

1. Premija skiriama už lietuvių rašytojo-jos prozos kūrinį — romaną, novelių rinkinį, dramą, arba jo suredaguotą ar išverstą lietuvių prozos antologiją, pasirodžiusius 1974-1976 metais anglų kalba.

2. Premijos dydis — 1000 anglų svarų (apie 2500 dol.). Jos iniciatorius ir mecenatas Petras B. Varkala, Purley (Surrey), Anglija.

3. Komisiją premijuotam veikalui atrinkti skiria Lietuvių Rašytojų Draugija. Be trijų LRD narių, išsamiai pažįstančių literatūrą anglų kalba, komisijoje dalyvaus bent vienas nelietuvis tos srities specialistas ir premijos mecenatas.

4. Premijuojamas verstinis veikalas turi atitikti šiuos reikalavimus: a) Jis turi būti literatūriškai vertingas. b) Jo autorius gyvenęs laisvajame pasaulyje. c) Jo leidykla pakankamai žinoma, kad būtų garantuota veikalui žymiosios spaudos recenzijos ir bent vidutinis tiražas.

5. Nerasus premijuotino veikalo, komisija gali minėtąją premiją paremti jau išversto literatūrinio atžvilgiu vertingo rankraščio išleidimą žinomoje leidykloje, jei tokios paramos leidykla reikalauja.

6. Nei premijuotino, nei remtino veikalo neradus, premija atidedama 1977-1979 metams.

PASKIRTA LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA

Lietuvių Rašytojų Draugijos jūrų komisija, sudaryta iš pirmininko Alfonso Nykos-Niliūno, sekretoriaus Arvydo Barzduko ir narių Jurgio Blekaičio, Juozo Laučkos ir Antano Vaičiulaičio, 1973 m. rugpjūčio 3 d. posėdyje Lietuvių Rašytojų Draugijos 1972 metų grožinės literatūros premiją balsų dauguma paskyrė Eduardui Cinzui už knygą „Brolio Mykolo gatvė“.

1000 dol. premija bus įteikta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Washingtono rugsėjo 2 d. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

Čikagoj surengtoji IV-ji Dainų Šventė davė \$22,474,73 pelno, kuriuos šventės rengimo pirm. Dr. L. Kriaučeliūnas įteikė JAV Liet. B-nės centro valdybai.

Prekybininkas Jonas Karvelis Čikagoje užsimojęs leisti atsiminimų biblioteką. Leidėjas prašo siųsti rankraščius su įvairiais prisiminimais — iš pirmojo pasaulinio karo, nepriklausomos Lietuvos kūrimosi ir gyvenimo, sovietų ir nacių okupacijų, kacetų, kalėjimų, stovyklinio gyvenimo ir kūrimosi kituose kraštuose. Rankraščius siųsti šiuo adresu: J. Karvelis, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, U.S.A.

K.V. Banaičio opera „Jūratė ir Kastytis“ išleista trimis plokštelėmis. Išleido šią operą pernai pastatę Čikagos lietuvių opera.

Edmundas ŽIAUBERIS. Pavasaris. Lino raižinys

Ž I N I O S

Danijoje viena įmonė įvedė trijų dienų darbo savaitę. Tarnautojai ir darbininkai sutiko dirbti po 12 valandų kasdien ir gaus tą patį atlyginimą, kai dirbo anksčiau už 42 savaitines darbo valandas.

Dr. H. Kissinger, Amerikos prezidento Nixono asmeninis patarėjas, faktiškai per pastaruosius penkerius metus formavęs visą USA užsienio politiką, pereitą savaitę paskirtas Amerikos užsienio reik. ministriu (Secretary of State) su didesnę galia negu kad turėjo bet kuris prieš jį buvęs ministeris. Dr. Kissinger ir toliau palieka prezidento patarėjo pareigose.

HENRY KISSINGER

Liepos 31 d. Buenos Aires mieste, Argentinoje mirė vienas iš ryškiausių Kroatijos laisvės kovotojų Dr. Stjepan Hefer, sulaukęs 76 m. Jis buvo kroatų laisvės sąjūdžio prezidentas, į užsienius pasitraukęs 1945 m. kada Kroatija buvo komunistų užimta. Dar studentu būdamas jis įstojo į Kroatijos išlaisvinimo sąjūdį ir už Kroatijos išlaisvinimą kovojo iki mirties. Būdamas tremty jis 1950 m. išrinktas Kroatijos Laisvės Sąjūdžio prezidentu, kuriam jis vadovavo iki mirties. Dr. S. Hefer yra parašęs ir išleidęs visą eilę knygų Kroatijos klausimu. Net ir užsienyje jam gyvenant ir veikiant buvo Tito komunistų persekiojamas, net ir pats Tito bijojo jo veiklos.

Maskvoje pereitą savaitę pradėta nagrinėti byla prieš sovietinius maištininkus. Teisiami Petras Jakiras, Stalino laikais likviduoto generolo sūnus, išlaikytas koncentracijos stovykloje 14 metų, ir ekonomistas Viktoras Krasinas. Abu kaltinami už priešsovietinę agitaciją ir propagandą.

Melbourniškis dienraštis „The Herald“ liepos 21 d. paskelbė gana platų straipsnį apie Pabaltijo pavergtas tautas. Autorius kun. Sir Irving Benson, kuris sugretina latvių tautos ir dabartinę Australijos himnus kaip labai giminingus ir ta proga primena Latvijos, Lietuvos ir Estijos skaudų likimą pastarojo karo metu ir po karo.

Indijoje ir Pakistane prasidėję potvyniai gresia dar labiau plėstis.

Adelaidėje pereitą savaitę dingo dvi mergaitės 11 ir 4 metų. Manoma, kad jos pagrobtos. Pietų Australijos vyriausybė paskyrė \$5,000 premiją tam, kas jas padėtų surasti.

Washingtono, britų ambasadoje išsprogdinta bomba, padariusi žymių nuostolių ir nutraukusi ranką vienai ambasados sekretorei. Spėjama, kad Airijos sukilėlių (IRA) darbas.

Kiniečių spauda aštriai kritikuoja Sov. Rusijos vyriausybę, vadinama sovietų vadus „carais“, kurie falsifikuoja istoriją ir melu grindžia savo socialinę sistemą. Kaip sakoma, puodas puodą vainoja, nors abu labu tokiu, vis tik gerai, kad ir šitokiu keliu pasakoma teisybė.

Pasaulinio garso Pietų Amerikos gitaristas Manitas de Plata šiuo metu koncertuoja Australijoje. Būdinga tai, kad jis nemoka nei rašyti, nei skaityti. „Kiti skaito ir rašo, o aš groju gitara“. Šalia gitaros jo aistra yra greitos mašinos ir moterys.

Sunkiai serga Švedijos karalius Gustavas Adolfas, kuris yra 90 metų.

Dvylika britų kareivių pasišalino iš savo dalinių ir pasiekė Švediją pasiprašę prieglobsties protestuodami, kam britai kariškai stiprinasi šiaurės Airijoje.

Nenumatyta greitu laiku išsibai-giančios baterijos gali laikinai pertraukti amerikiečių erdvių tyrimus Skylab misijoje.

IŠMOKIME IR MIRTI GERAIS LIETUVIAIS

Šiame numery p. A. Paverknis primena testamentų svarbą pabrėždamas, kad mes mokėjome gyventi gerais lietuviais, bet "vis dar neišmokome mirti gerais lietuviais". Asmuo, kuris visą gyvenimą kruopščiai dirbęs ir sukales šioki toki turtą numiršta jį palikęs "Dievo valiai" aiškiai patvirtina minėto autoriaus teigimą, kad toks nemokėjo numirti lietuviškai, nors jo gyvo pastangos lietuviybės naudai ir buvo neabejotinai pozityvios. Nekalbant jau apie tai, kad mirusio tautiečio turtą, jeigu jis testamentu vienokiam ar kitokiam tikslui nepaskirtas, perima gyvenamojo krašto išdas nei dėkui nesakydamas. O tačiau kiekvienas juk nėra iš dangaus iškritęs: jeigu ne čia, tai tėvynėje ar kitur pasaulyje turėjo ar turi savo artimųjų, kuriems jis gali savo užgyventą turtą perleisti. Pagaliau jei ir būtų toks vienišas, su kuriuo visokie giminystės ar bičiulystės ryšiai nutrūkę, tai bent užrašytų atitinkamoms organizacijoms ar tai pačiai bendruomenei, kurioje jis gyveno ir veikė. Tie, kurie nepasirūpina savo palikimu yra panašūs į tuos, kurie tvirtina, kad jiems mirus ir pasaulis baigiasi. Priešingai: mes visi neatėjome į šį pasaulį kaip į dykumą, kur viską pradėtume iš naujo, o rado me prieš mus kitų sukurtas gėrybes ir jomis naudojome. Tęstinumas galioja, todėl ir mūsų reikalas pasirūpinti, kad mūsų užtarnautos gėrybės būtų sunaudotos ir mums iš gyvenimo pasitraukus taip, kaip mes gyvi norėtume.

Gyvendami veikėme ir kovojome prieš mūsų tautos pavergėjus ir patys stengėmės tautos priešui daugiau pakenkti, o ne padėti. Galimas daiktas, kad mums mirus ir nenurodžius, kam mūsų palikimas turi priklausyti, tas mūsų paliktas turtas tiesioginiai gali pereiti tautos priešo naudai. Dar šiuo metu Australijoje neišvystyta atitinkama akcija, kad mirusio tautiečio turtą perimtų sovietinės įstaigos, bet Šiaurės Amerikoje - Kana-doje arba USA jau tas praktikuojama. Ten veikiančios sovietų įstaigos - ambasados ar konsulatai seka lietuvių palikimo reikalus ir jeigu mirusio tautiečio turtas testamentu neapsaugotas, tai visados skubiai atsiranda giminių iš pavergtos tėvynės, kurie pretenduoja į neapsaugotą palikimą ir paprastai jį išgauna. Visai kitas klausimas, ar tokie giminaičiai Lietuvoje tuo palikimu pasinaudoja, bet faktas, kad daugiau juo pasinaudoja sovietinė vyriausybė, gaudama už tuos palikimus dolerių. Čia ir yra šuva pakastas: gali tautietis gyvendamas ir baisiai kovoti su savo tautos priešais, bet lygiai gali jo "Dievo valiai" po mirties paliktas turtas būti pakreiptas visai priešinga jo nusistatymui kryptimi. Tokių nuotykių šiandie labai dažnai pasitaiko Šiaurės Amerikoje, bet kas garantuotas, kad šitai nebus įvesta ir Australijoje? Amerikos Jungtinės Valstybės praplėstas sovietinių konsulatų tinklas šalia kitų uždavinių gal vienu iš pagrindinių ir turi palikimų medžiojimą. Atminkime, kad sovietų dėmesio centre yra ne vien tik lietuviai, o ir visi kiti išeiviai, kurių šaknys yra šiandie Sovietų Sąjungoje. O tokiai sistemai, kokia vyrauja Sov. Sąj., nesunku priversti ten gyvenančius

Jaunimo centras?

SYDNEJAUS JAUNIMO BŪSTINĖ

Rugpjūčio 19 d. saulėtą sekmdienio popietį, Bankstowne greta Sydnejaus lietuvių klubo, buvo atidarytos jaunimui patalpos.

Nemažą susirinkusį jaunimo ir suaugusių būrelį pasveikino Sydnejaus apylinkės valdybos vicepirmininkė p. J. Viliūnienė, kuri prasmingai pavadino šį kuklų pastatą jaunimo židinėliu. Kun. P. Martuzas pašventino židinėlio slenkstį ir patį pastatą. Toliau p. Viliūnienė sukvietė prie to slenkščio geraširdžius, darbščia-rankius tautiečius: p.p. Jankauską, Antanaitį, Česnavičių, Eirošių, Doniela, Jarmalavičių, Jurjoną, Alg. Kapočių, A. Šliogerį ir Žitkauską. Šitos darbščios bitelės atnaujino

ir aptvarkė klubo duotą pastatą.

Trumpą žodį ir padėką tarė Sydnejaus apylinkės pirmininkas J. Maksvytis. Širdinga padėka buvo išreikšta per p. V. Simniškį Sydnejaus lietuvių klubo vadovybei už perleidimą pastato ir piniginę paramą apmokant visas su pertvarkymu susijusias išlaidas.

Jaunimo organizacijų vardu padėkos žodžius tarė: skautu vardu tuntininkas s. B. Barkus, "Kovo" sporto klubo - p. J. Dambrauskas, "Neries" sporto klubo - p. D. Gečiauskas, Jaunimo sąjungos - p.lė J. Reisgytė. Tautinių šokių grupės atstovės Vida Viliūnaitė ir Laima Barkutė savo ačiū išreiškė prisegda-

mos po didelį gvazdiko žiedą ir bučkį visiems talkininkams, kun. Martuzui ir p. Simniškiui.

Kaspina perkirpti ir atidaryti židinėlį p. Viliūnienė pakvietė p. Jankauską, kuris palinkėjo jaunimui ir židinėliui sėkmės ir gražios ateities lietuviškoje dirvoje.

Po atidarymo Sydnejaus lietuvių klubo valdyba pakvietė darbo biteles - talkininkus su poniomis į klubą papietauti.

Sveikintina, kad Sydnejaus apylinkės valdyba ir Sydnejaus lietuvių klubas neužmiršo mūsų jaunimui kampelio. Reikia tikėtis, kad mūsų jaunimas ir jaunimo organizacijos šiuo židiniu pasinaudos, jo neapleis ir neužmigs ant laurų vainiko.

B.

"M.P." bendradarbis A. Zubras šį mėnesį gauna atostogų ir ketina jas praleisti Sydnejuje. Svarbiausiasipažinti su Sydnejaus stebuklu - lietuvių klubu, apie kuri su pavydu kalba visas Melbournas.

Vieno dalyko mes vis dar nepramokome - mirti gerais lietuviais. Finis coronat opus - pabaiga vainikuoja reikala, sako labai sena tiesa. Mirtis, neišvengiama gyvenimo pabaiga, turėtų būti baigiamasis aktas, atliktas tvarkingai, kaip buvo ištisas mūsų gyvenimas.

Mes gi tuo tarpu dažnai esame liudininkai, kai musu moterys rankioja pinigėlių mirusiam tautiečiui palaidoti, o mirusiojo banke paliktoji sąskaita ar kitokia nuosavybė tampa Canberros nuosavybė.

Teko nugirsti net tokį pasakymą - Australijoje uždirbau, Australijai telieka. Faktas, kad Australija nei prašo, nei laukia sau palikimo. Australija su kaupu pasiima sau per palikimo, pajamų, pirkimo - pardavimo ir visokius kitokius mokesčius. Išdas tik tada paima paliktą turtą, kai jis paliekdamas pamestas, buvusio savininko nepatvarkytas.

Kyla klausimas, kodėl žmogus visą savo gyvenimą skirdamas lėšas duonai, aprangai, pastogei, laikraščiui, draugijai, teatrui ir t.t. galutinai savo sutaupas atsisako patvarkyti, palieka "išpustačijimui".

Priešasčių, turbūt, esama įvairių, tačiau vyriausios bene bus apsilėdimas, godumas arba nesupratimas.

Kitas taip pavergiamas pinigėlio ar turtelio, kad nepakelia minties, jog gi reikės su juo skirtis. Kitas gal instinktyviai bijo apie mirtį net pagalvoti, o trečias gal nesupranta, kad palikimo sutvarkymas testamentu nei per mažiausią nago juodumą nevaržo jo reikalų, kol jis gyvas. Testamentą gali perrašyti, keisti kada norėdamas, nes jis įgyja galios tik testatoriui šią žemišką kelionę užbaigus.

Bušodilgė feljetone "Nesekmių srautė" ("M.P." Nr. 30) taikliai ir talentingai aprašė Nago rūpesčius ir tragiką. Gi Nago tragikos išvengti visai nesunku.

A. Paverknis

KAS YRA "LEGACY"?

Visoje Australijoje veikia gerai žinoma šalpos organizacija, vadinama "Legacy". Jos tikslas rūpintis ir globoti karuose kritusių Australijos karių šeimomis, našlėmis arba mirusių buvusių karių vaikais, našlėm. Šiais metais šioji organizacija švenčia savo 50 metų veiklos jubiliejų ir rugsėjo 7 d. skelbiama visoje Austra-

lijoje Legacy naudai rinkliava. Tokios rinkliavos kasmet, ir Legacy per metus surenka virš dviejų milijonų dolerių.

Legacy klubą įsteigė gen. maj. Sir John Gellibrand Tasmanijoje 1923 m. vėliau šios organizacijos veikla išsiplėtė po visą kontinentą. Legacy negauna iš vyriausybės jokių šalpų, ir jos pajamos susidaro iš aukų.

giminaičius pareikšti pretenzijas į paliktą "ant kelio" turtą, o jeigu tokių giminaičių ir nebūtų, tai jiems nebūtų vargo tokius "išrasti". Kana-diškeje "Nepriklausomoje Lietuvoje" skaitytojas duoda tokį akivaizdų pavyzdį: "Štai Chicagoje mirė labai daug dirbęs Balfe (net direktorium buvęs) Liet. Žurnalistų Sągos Chicago skyriaus pirmininkas, spaudos darbuotojas, L.B. veikėjas A.G. Mirė širdies priepuoliu. Mes buvę bendradarbiai net vienam susirinkime jį perspėjome, kad padarytų testamentą. Gi po metų Sov. Rusijos pasamdytas advokatas išpardavė visą jo turtą, kuris buvo net 65,000 dol. vertės ir viskas atiteko komunistams, nes likęs jo brolis Lietuvoje buvo priverstas aktą pasirašyti, o kiek jis gaus pats, tai nežinia. Lietuvoje žmonės bijo reikalauti..." (N.L. Nr. 30/31, 1973.7.25).

Tokiu būdu neužtenka gyventi ir kovoti už lietuviškus reikalus. Anot p. Paverknio, reikia ir išmokti mirti lietuviškai taip, kad mūsų darbo rezultatai nenuėitų tarnauti priešinga mūsų įsitikinimų kryptimi. O taip gali būti ir čia jei ne šiandie, tai rytoj. Atminkime, kad ir po mūsų mirties galioja gyvenimo tęstinumas.

(v.k.)

tau ne vis tiek

Svetur gyvendami mes veikiamo kaip susipratusiems savos tautos vaikams dera. Esame čia susikūrę savą lietuvišką tikrovę, ja gyvename. Nesusiliejo su mums svetima mase, neištirpome joje nepalikdami jokio pėdsako. Mums tebėra brangu visa, kas per kartų kartas įaugo mūsų tauton. Sielojamės tautos dabartim ir ateitim; nepagailim savam lietuviškam reikalui, organizacijoms nei grašio, nei triūso. Žodžiu, gyvename ir veikame, kaip dera lietuviui.

Canberros Lietuvių Klubo steigėjui ir jo ilgamečiui nariui

JURGIUI ŽILINKSUI

mirus, jo žmoną Bronę ir artimuosius skausme giliai užjaučia ir drauge liūdi

Canberros Lietuvių Klubas

Choro nari

PETRA LEONAVIČIUI

jo Tėveliui Melbourne mirus, skausme giliai užjaučia

Newcastle Lietuvių Choras

TAUTA IR ŽODIS

Žodis, pasakytas Tautos Šventės minėjime 1972 m. Sydneyje.

Šios šventės proga nekalbėsime apie kunigaikščius, neminėsime nei garsių jų žygių, nei karališkų karūnų - tai muziejų ir archyvų duona. Tauta, gyvenanti tik praeitimi ir atsiminimais, šiai dienai yra mirusi, nes kas paneigia šios dienos tikrovę ir negyvena ateities vizija, tam jau rytojūs nepateks.

Šiandie švenčiame tautos šventę ir galvojame apie tautą, galvojame apie gyvą, pulsuojančią, kuriančią tautą, tautą pavergtą, bet ne kapitu liavusią, apnuogintą, bet ne išgėdintą.

Kiekviena šventė yra džiūgesio šventė. Todėl ir mes, šios šventės vardan renkames ne apraudoti to, kas prarasta, bet džiaugtis tuo, ką turime. Juk vestuvių puotoje niekas nekamba apie praradimą, bet džiaugiasi su jaunaisiais drauge. Švęsdami pergalės niekas tuo pačiu neapverčia kritusiųjų. Kritusiems arba nuostoliams apgailėti rengiamos ne šventės, o gedulo dienos.

Lietuvių tauta savo ilgame istorijos kely išgyveno daug visokių momentų: ekstazių ir agonijų, svaigulių iškilimų ir skaudžių nuopolių, beviltiškų prapulčių ir gaivališkų prisikėlimų, praturtėjo sėkmingais karo žygiais ir buvo apnuoginta užpuolikų pavergėjų.

Galingi ateiviai plėšė ir vežė turtus, degino sodybas ir griovė miestus, vergijon varė ir trėmė, tačiau tauta nuo to pasidarė tik dar atsparesnė ir gaivališkesnė. Lygiai kaip toji dainoj, kur putinas atsako į bernelio grasinimus:

“Kai tu kirsi, kai kaposi,
Dar labiau bujosiu.
Kai tu josi pas mergelę,
Kelelį pastosiu”.

Kaip ūkininko lanka, nuolat pjau nama, kaskart vis vešliau ir buiniau atželia ir sužaliuoja, lygiai ir tauta, likimo kalvėje kalama ir kaitinama, darosi labiau užgrūdinta ir viskam atsparesnė. Nepiaunama lanka išsigimsta ir kimsais nueina, nekalama geležį rūdys suėda. Tauta yra kaip lanka ir geležis: po piūties triumfalai atgimsta, ant kalvio priekalo žvaigždėmis trykšta.

Bet kur yra tos stebuklingos mūsų tautos versmės, iš kurių ji sau tiek daug gyvatos semiasi? Kas palaiko ją vis tokia jauną ir gaivališką? Iš kur toji gyvybė, kad vieną galvą nukirtus kaip tai hidrai, šimtai naujų atauga, kad slopinama ir dusinama ne rauda, o dainuoja?

Kadaise buvome mokomi, kad tautai esą trys esminiai elementai: kalba, istorija ir papročiai. Gal ir teisybė prisimenant tą ilgą šimtmečių praeitį, kurios metu buvo sukurta istorija ir papročiai. Tačiau klausiant, kas pradėjo tą istoriją ir kas vystė ir plėtojo papročius prieš istorijai ir papročiams susidarant - kas? Tauta ar ne tauta? Turėjo būti vienas iš tų minėtų tautai esminių elementų atsirasti anksčiau, negu istorija ir papročiai. Tai buvo kalba. Kalba išskyrė gentį arba giminę iš kitų tarpo vien tik dėl to, kad skirtingai kalbėjo. Skirtinga kalba ir buvo pirminė jungtis tų žmonių, kurie skirtingai kalbėdami pradėjo ir skirtingai gyventi ir skirtingai elgtis. Paprasčiau kalbant ž o d i s buvo tasai didysis pagrindas, davęs pradžią tautai, žodis ir paliko toji versmė, iš kurios teka tautinė gyvybė.

Žodis ir šandie yra vienintelis ramstis ir jungtis, kuris mus jungia visus vienan vienetan, visus šiaupus ir anapus. Turtai mus apakina, ideologijos išskiria, tačiau žodis, lietuviškas žodis mus rišia. Žodis yra vienintelė tautos narių komunikacinė

priemonė, pralaužianti ir peržengianti atskirų tautos narių pažiūras bei religines ar politines kryptis. Atimk iš tautos žodį, ir kiekvienas jos narys nueis skirtingais vėjais.

Mūsų tautai daugeli kartų buvo atimta žemė, išplėsti turtai, sudegintos sodybos, sugriauti miestai, bet žodis liko. Ir kol tauta išlaiko ir turi savo žodį, tol ji nei pavergta, nei apiplėšta, nei sunaikinta.

Kaip musu tauta spontaniskai ir kietai reagavo, kai buvo pasikėsinta į jos žodį, paliudija netolima praeitis. Lietuvis nepametė galvos praradęs politinę nepriklausomybę, jis kantriai nešė svetimųjų priespaudą ir baudžiamą, bet kai tik buvo pasikėsinta prieš žodį, tuoj visa tauta pakirto iš istorinio snaudulio ir be rezervu pradėjo savo žodį ginti.

Spaudos uždraudimas ir iš to išsivysčiusi kova už savo žodį lietuvių tautą privėdė prie tautinio sąmoningumo ir net politinės nepriklausomybės. Ir nuostabu: keturiasdešimt metų trukusią nuožmią kovą tauta laimėjo už žodį, kurio pati nemokėjo nei rašyti, nei skaityti. Iš tikrųjų, toji kova vyko ne už spaudą, bet už žodį, kuris nebuvo vien tik žodis, o tautinės gyvybės šaknis.

Kas pirmas paskelbė ir tautai apreiškė žodį, jos žodį? Garantuotai tik ne politikai. Tautai žodį apreiškė p o e t a s. Jis yra vienintelis iš kūrėjų, kuris operuoja žodžiu. Per jį, per poetą, žodis iš naujo atgimsta; poetas jį atkuria, suteikia jam naują spalvą ir prasmę. Dainiai, pasigavę poeto žodžius, sudeda juos į dainas.

Nauji leidiniai

Pranas NAUJOKAITIS. Pasisėjau žalią rūtą. Romanas. Aplankas Pauliaus Jurkaus. Išleido “Darbininkas” Brooklyn 1972 m. Psl. 122. Kaina \$2.50.

Pranas Naujokaitis skaitančiamai visuomenei žinomąs daugiau kaip lietuvių literatūros istorikas, tačiau plačiai reiškiasi ir kaip kritikas. Nesvetimas jam ir kūrybinis žodis tiek poezijoje, tiek ir prozoje.

Šis jo romanas nukelia skaitytoją į tas dienas, kai dar iš Vokietijos į Ameriką važiuavo tremtiniai drauge su savo problemomis ir rūpesčiais. Įdomu pasiskaityti prisimenant anas nerimo dienas.

Autorius rašo gyvai ir patraukliai. Tai jau dešimtoji autoriaus knyga, išleista išėivijoje.

Ada KARVELYTĖ. “Ne tie varpai”. Lyrika. Psl. 64. Viršelės P. Jurkaus. Išleido “Darbininkas” Brooklyn 1972 m. Kaina \$2.00.

Nors autorė ir debutantė - ši jos pirmoji knyga, tačiau skaitančiai visuomenei ji gerai pažįstama iš jos skelbtų eilių periodikoje ir žurnaluose dar nuo 1945 metų. Ji savo žodyje taupi ir nuoširdi. Maloni naujiena poezijos mėgėjams.

Nijole JANKUTĖ. “Klionė į septintą stotį”. Pasakojimai mokyklinio amžiaus jaunimui. Išleido Akademines Skautijos Leidykla Čikagoje 1973 m. Psl. 151. Ilustracijos Nijolės Vedegetės - Palubinskienės. Kaina nepažymėta.

Pasakojimai mokykliniam jaunimui. Šitokių knygų išėivija ypač pasigenda. N. Jankutė jau iš periodinės spaudos gerai skaitytojams žinoma. JAV Liet. B-nės Taryba šią knygą rekomenduoja lituanistinių mokyklų penktam ir šeštam skyriui vietoje skaitymų. Tikimės, į šį leidinį atkreips dėmesį ir Australijoje veikiančios savaitgalio mokyklos.

Sėkmingai pravedę “Tarmiu popietę” Melbourne. Iš k.: A. Karazijienė, A. Zubras ir A. Šeikis.

Net ir kūdikius motinos maitina juos pirmiausia poetu žodžiu, jiems dainuodamos lopšines, sekdamas pasakas, mokindamos gyvenimo išminties.

Aš nežinau, kiek poetų turėjo lietuvių tauta, bet jų turėjo būti daug, jeigu tauta išliko iki dabar gyva ir gaji. Lygiai jų nestokojame ir šandie tiek vienoj, tiek ir kitoj pusėj. Tačiau aš tikiu, kad poetai, davę pradžią lietuviškam žodžiui ir per ilgus šimtmečius jie buvo vieninteliais tautinės gyvybės sargais, kurie rūpinosi kad tie gyvybės šaltiniai neužaktų ir kad tam tikrom istorinėm valandom dar gausesnėmis versmėmis plūstų.

Vargas tai tautai, kuri nustoja gimdžius poetus. Tada ji džiūsta. Tada jos žodis susidėvėjęs miršta, ir tuo pačiu jos gyvybės šaltiniai išsenka. Tiesa, ji dar kiek laiko gali gyventi senais poetais, kaip sena garbė, bet šitas kelias neveda pirmyn, o atgal. O kaip žinome, pats gyvenimas nežino kelio atgal: kas suabejojęs sustoja arba bando sukti atgal, tas

atsilieka ir nuosėdom grimsta. Tačiau kas nori gyventi ir tą gyvenimą užtikrinti, tas turi būti veržlesnis už gyvenimą, turi duoti pačiam gyvenimui eigą ir mintį. Tą gali tik kūrėjai. O poetai pirmoj eilėj yra kūrėjai, ir netgi tautinės gyvybės versmių kurstytojai.

Kokie mes turėtume būti šandie laimingi ir išdidūs, savo tarpe turėdami tiek poetų. Nors tauta ir pavergta, nors ji gyvybėmis ir krauju perka kiekvieną savo buvimo dieną, bet ji kuria ir dainuoja. Sakytumei, kad visa tauta virto poetais. O tas reiškia, kad tauta suprato savo žodžio magišką galią, ir ji šios dienos sąlygose ir aplinkybėse labiau pasitiki savo žodžiu, negu ginklu ar politinėm konsteliacijom (sąrangom).

Tautos šventės proga aš neradau kitokio pagrindo, kuo pati tauta ir mes patys galėtume labiau didžiūotis, kaip savo žodžiu. Todėl ir norėjau šia proga iškelti žodį ne tik kaip tautinės gyvybės versmę, bet ir kaip tautos gyvenimo variklį. Juk žodis yra daugiau, negu kardas kalbant apie tautos egzistenciją, ir pagaliau poezija yra daugiau negu bet kokia doktrina kalbant apie tautos ideologinį ar politinį užsiąngažavimą. Nes visos ideologinės ar politinės doktrinos ateina ir pragaišta, bet poezija lieka. Ir žodis lieka. O kol pulsuoja gyvas ir kūrybiškas žodis, lygiai tokia pačia gyvybe pulsuoja ir visa tauta.

Vincas Kazokas

trauklūs pasakojimu ir turiniu. “Naujoji Viltis”. Politikos ir kultūros žurnalas Nr. 5 (gegužės 1973). Numerio kaina \$3.00.

Prozos ir poezijos lakštai. Nr. 5 (lietuviškas). Fragmentas apie Kauno Valstybinio Teatro Dramos Studiją. Pasakoja Ksenija Dauguvietytė. Prozos ir Poezijos lakštus leidžia ir redaguoja J. Janavičius ir J.A. Jūragis. Šio lakšto kaina \$0.80.

PADĖKA

Australijos Lietuvių Fondo ir savo vardu dėkoju dailininkui Viktorui Simankevičiui už sukūrimą ženklo A.L. Fondui.

ALF Valdybos Pirmininkas J. Meiliūnas

AUSTRALIJOJ LIETUVIŲ FONDO ŽENKLAS

Organizacijai įprasta turėti savo emblemą ar grafišką ženklą, pagal kurį ji atpažįstama. Ir Australijos Lietuvių Fondas turi savą ženklą, šiuo pirmą kartą skelbiama. Juo bus žymima, maloniui redaktoriaus sutikimu, ALF informacija, taip pat kitų pasisakymai Fondo reikalais bei jo veikimo klausimais.

V.J.

(Pasikalbėjimas su dr. Nijole
Brazauskaite - Carozza)

Esu sužavėta!

Paskutines dvi savaites Sydneyje, Canberroje ir snieguotuose Australijos Alpių kalnuose galima buvo sutikti ir matyti labai malonios išvaizdos jauną moterį bešnekančią su vietiniais lietuviais. Dvi savaites čia viešėjo iš Amerikos atvykusi medicinos daktarė vidaus ligų specialistė ir Merylando universiteto asistentė profesorė Nijolė Brazauskaite - Carozza. Jos atvykimo tikslas buvo dalyvauti Sydneyje įvykusioje tarptautinėje sveikatos konferencijoje, kur pagrindinė tema buvo "Sveikata Miestuose". Šioje konferencijoje vieną iš pagrindinių paskaitų skaitė jos universiteto profesorė M. Henderson.

Be pagrindinio savo mokslinio tikslo, dr. Nijolė didelį norą buvo kaip nors sutikti ir susipažinti vietinių Australijos lietuvių ir ypatingai savo profesijos žmonių, nes, pagal savo tėvų buv. mokytojos Zinos ir teisininko ekonomisto Mato Brazauskų pasakojimus jai, ir jie buvo pasiruošę emigruoti į Australiją ir, tik gavus ankstyvesnes išvažiavimo vizas į Ameriką, jie į ten ir išvažiavo, kur dr. Nijolė su labai aukštais įvertinimais baigė gimnaziją, universitetą ir medicinos mokyklą, būdama vienintelė moteris tarp visų vyrų, nes, jau neskaitant kad esi moteris, papulti į medicinos mokyklą buvo labai sunku. Dr. Nijolė savo jaunystėje aktyviai dalyvavo Baltimores lietuvių gyvenime ir dabar laisvai kalba, rašo ir skaito lietuviškai. Jos noras būti kuo daugiau lietuvių tarpe pilnai išsipildė, ir ji sutiko ir dalyvavo įvairiuose lietuviškuose jaunimo ir vyresniųjų subvimuose, per tas dvi savaites šiek tiek susipažindama ir su mūsų Australijos gyvenimu, tuo pačiu savo elegantišku kuklumu ir malonia šypsena sužavėdama visus, su kuo tik jai teko susipažinti, pasidarydama tikra ir miela Australijos lietuvių drauge.

Norėdamas patirti ir tuo pačiu pateikti skaitytojams mūsų mielos viešnios nuomonę apie Australijos ir čia gyvenančių lietuvių gyvenimą, kreipiausi į ją su eile klausimų.

- Supažindinant Jus su skaitytojais, būtų labai įdomu daugiau ką nors išgirsti apie Jus.

- Ką čia žmogus pradėsi savo gyvenimo istorijas pasakoti, kurios ne visuomet tokios malonios buvo, tačiau trumpai galiu pasakyti, kad dėstau Baltimorėje esančioje Merylando universiteto Medicinos Mokykloje ir esu universiteto vidaus ligų skyriaus gydytoja - specialistė, kas užima labai daug laiko ir duoda mano gyvenime ypatingai didelio pasitenkinimo.

- Koks buvo pagrindinis į Australiją atvažiavimo tikslas?

- Vyko labai įdomi konferencija Sydneyje į kurią Australijos vyriausybė kvietė žymiuosius pasaulio specialistus. Tas ir buvo mano pagrindinis atvykimo tikslas.

- Australija tai lyg jaunesnioji Amerikos sesuo, ką galvojate apie ją?

- Labai daug Australijos aš negalėjau per tas dvi savaites pažinti. Man Australija labai patiko. Gyvenimo tempas čia yra daug lėtesnis ir ramesnis negu Amerikoje, kas aiškiai parodo, kad ir žmogui tas yra daug sveikiau. Mano sutikti australai buvo labai draugiški ir mandagūs. Kalba, nors ir angliška, yra truputį skirtinga, tačiau supratau viską labai greitai ir jokių sunkumų nebuvo. Sydneyje miestas yra labai gražus ir ypatingai gražios jo įlankos, zoologijos ir botanikos sodai, kurie, kaip ir daugumas čia esančių parkų, dabartinės jūsų žiemos metu, labai gražiai žydi ir žaliuoja, kas sukelia ypatingą vaizdą. Miesto viduryje, kaip ir Amerikoje, griaujami seni namai ir statomi dangoraižiai, kas Sydneyje padaro visai panašų į Amerikos didmiesčius.

- Kur buvote, ką matėte ir kas patiko pas mus?

- Buvau ilgiausiai Sydneyje, vėliau automobiliu važiuojau į sostinę Canberra ir jūsų Kosciuskos kalnų žiemos kurortą. Ypatingai man patiko jūsų sostinė Canberra, kuri yra kaip ištisas didelis parkas, nesimant jokių pramonės ir didelių pastatų, kai ten padarytas didžiulis dirbtinis ežeras, milijonai prisodintų puikių medžių ir kitų dekoratyvinių žalumynų, duoda tikrai nepaprastą vaizdą. Aš išvaizduoju, kaip gražu yra čia kai

viskas sužydi. Man labai patiko matyti ir stebėti pro automobilio langą tas didžiules neapgyvendintų laukų erdves, ko Amerikoje nėra. Tas viskas atrodo taip didinga ir gražu. Taip pat ir oras yra čia, palyginus su Amerika, daug švaresnis ir geresnis, ką kvėpuojant, tuoj pat gali pajauti.

- Koks išpūdis apie mūsų seniausią ir įtakingiausią Sydneyje universitetą, kuri nemažas skaičius ir lietuvių yra baigę ar dar jame studijuoja?

- Labai mažai aš jo mažiau, nes visą laiką jame aš buvau konferencijose naujame tropinių ligų fakultete. Šiaip tik atrodo labai didelis ir įdomus.

- Ar teko susitikti daug Australijos lietuvių?

- O taip, nes aš čia kone visą laiką gyvenau su lietuviais ir su jais labai artimai bendradarbiau.

- O kaip gi lietuviai čia patiko?

- Ypatingai labai gerą išpūdį man padarė jūsų Sydneyje ir Canberros lietuvių namai. Aš nesuprantu kaip sostinėje, kur yra tik nepilni 200 lietuvių su vaikais, galima buvo išgyti tokius didelius ir puikius namus. Sydneyje klubas tai yra tikrai didingas ir jame pastebėjau kad ir viduryje savaitės gyvenimas vyksta. Pagalvojau apie savo tėvelį, kuriam būtų labai miela matyti kartu žaidžiant vakare virš 30 šachmatininkų

savame puikiam klube (M. Brazauskas buvo ir yra vienas iš mūsų lietuvių žymesniųjų šachmatininkų). Man atrodė, kad pas jus čia, gyvenant toliau nuo Europos, lietuviai tarpusavyje yra labai artimai susigyvenę ir yra labai draugiški. Atrodė, kad čia kiekvienas kiekvieną pažįsta ir nėra jokių nesusipratimų bei tarpusavio luomu skirtumų. Kiek man teko matyti, tai skirtumo gyvenime per didelio nėra, kaip materilainis skirtumas tarp Amerikos ir Australijos lietuvių būtų tikrai labai mažas, o gal ir visai jo nebūtų.

- Ką galite pasakyti apie mūsų lietuvių akademikus, filisterius, kurių daugumą ir Jūs sutikote?

- Kelių privačių subuvimų metu daugiau susipažinau su gydytojais, kurie mane ypatingai labai šiltai priėmė. Gydytojai čia mažiau negu Amerikoje uždirba, tačiau jie gyvena daug laisviau ir turi sau asmeninių kur kas daugiau malonumų. Kaip pvz. yra dr. Liuka Petrauskas, kuris yra ir geras gydytojas, geras golfininkas ir net sklandymo instruktorius ir mane su savo sklandytuvu po kalnų erdves paskalndęs. Tam viskam jis turi laiko ir moka puikiai suderinti darbą su savo daug laiko užimančiais malonumais. Į filisterių susirinkimą

Dr. Nijolė Brazauskaite

KSENİJA DAUGUVIETYTĖ

PASAKOJA

Sydneyje gyvenanti buvusi Kauno Valstybinio Teatro aktorė, neseniai paminėjusi savo 60-ties metų sukaktį, Ksenija Dauguvietytė turi nepaprastai įdomių atsiminimų iš Kauno Valstybinio Teatro gyvenimo, kur ji lankė dramos studiją ir vėliau pati vaidino. Jos pasakojimus Jurgis Janavičius yra įrašęs į juostelę planuojant vėliau paruošti jos atsiminimų knygą. Tai būtų labai vertingas įna-

šas į mūsų netolimos praeities kultūros istoriją. Viena jos atsiminimų nuotrūpa paskelbta Prozos ir Poezijos lakštų 5 nr., iš kurio dalį skalbiame ir "M.P." skaitytojų dėmesiui. Šis lakštas kainuoja 80 centų ir gaunamas pas leidėjus - J. Janavičių (104 Old Prospect Rd., Wentworthville, 2145) ir J.A. Jūragį (Box 28, Yagoona, 2199). Lakštas iliustruotas iš ano meto teatrinio gyvenimo.

- Žiūrėk, Truikys - koks talentingas dailininkas, vienas iš geriausių pas mus šiame laikotarpy, bet ir jis neseniai suvalgė savo kaliošus, nes nieko kito valgyti neturėjo. O tu? Ko tu nori? Būti paisybos mokytoja kokiam nors provincijos miestelyje? Ne, Ksana! Tu dar gerai apsivalvok.

Buvo mokslo metų pradžia, ir man reikėjo greitai apsispręsti. Neturėdama brandos atestato, stoti į universitetą aš negalėjau. Bet jeigu ir būčiau turėjusi teisę imtis aukštųjų mokslų, galimybės patapti dantiste ar

lituaniste manęs neviliojo. Aš nutariau eiti mokytis baletu, nes visuomet turėjau didelį pamėgimą šokiams. Mano tėvas vėl pradėjo iš manęs juoktis ir pasakė, kad pradėti baletu kurš man jau pervėlu, o kad jo duktė šoktų "corps de ballet", jis nesutiktų.

- Bet ar tu nenorėtum, - kalbėjo jis toliau - stoti į Dramos studiją Kaune?

- Norėčiau, - atsakiau, - tačiau, netrokšdama žengti tėvo ir motinos pėdomis, ar dar labiau norėčiau mokytis ko nors kito.

Tėvas tada ėmė aiškinti, jog, syki pakliuvusi Dramos studijon, aš būsiu studentė ir, tuo pat sykiu, tarnautoja; kiekvieną mėnesį man bus mokama alga ir, po dvidešimt penkerių metų, taip pat ir pensija.

- Artisto talentas, - kalbėjo jis, - susideda iš septyniolikos procentų gabumo. Jeigu tik dirbsi ir netingėsi, tu neišvengiamai pasidarysi pakenčiama aktore.

Paklausius tėvo patarimo ir palikusi Šiauliuose motiną ir seseris, aš išvažiavau į Kauną. Tėvas mane paruošė įstojamiesiems egzaminams. Jis buvo ir vienas iš egzaminatorių. Egzaminų metu man reikėjo perskaityti vieną Larisos rolės sceną iš Ostrovskio "Bekraitės". Tam skaitymui ruošiausi kartu su būsimu kolega Aleksandru Kernagiu. Ar aš ją gerai perskaičiau ar blogai, to dabar negaliu pasakyti. Žinau tik, kad į Dramos studiją aš būčiau buvusi priimta ir vienu ir kitu atveju. Aš buvau Dauguvietės duktė, jis norėjo, kad Dramos studija manę priimtų, ir, aš jį patekau.

Lietuvoje tuomet veikė tik du teatrai (Kaune ir Šiauliuose), ir aktorių pas mus buvo perteklius. Dramos studija mano įstojimo metais pergyveno didelę krizę. Valdžia norėjo ją iš viso uždaryti. Studijos vadovybė tam priešinosi. Ketvirtame kurse ir jau artistais - kandidatais. Studijoj tuo metu mokėsi keletas labai gabių žmonių (R. Juknevičius, A. Jakševičius, K. Kymantaitė, O. Juodytė, M. Chada-

VIENA SAULE DANGUJE,
VIENAS SPAUDOS BALIUS SYDNEJUJE

MŪSŲ PASTOGĖS

didžiausias metų parengimas

SPAUDOS

BALIUS

RUGSĖJO 15 D. UKRAINIEČIŲ SALĖJE LIDCOMBE

IĖJIMAS: \$4.00 dirbantiesiems; \$2.00 pensininkams ir studentams.

LABAI SVARBU: visi bilietai numeruoti. Loterijos keliu ištrauktas laimingas bilietas bus premijuotas. Taip pat ir stalai numeruoti; tuo pačiu keliu ir laimingas stalas bus apdovanotas.

BELIKO TIK DVI SAVAITĖS IKI SPAUDOS BALIAUS

Skubėkite įsigyti bilietus ir užsisakyti vietas.

BILIETUS PLATINA: Lietuvių Klubas, Tel. 708 - 1414

M. Gailiūnas 1/40 The Avenue, Corrimal. Tel. 84 - 5810

S. Žukas, 13 George St., Nth. Lambton. Tel. 57 - 4121

A. Vinevičius, prie bažnyčios Lidcombe

A. Alyta, 13 Archibald St. Lyneham. ACT.

BALIUS VIETŲ REZERVACIJOS: V. Bitinas, Tel. 9696 - 394

J. Maksvytis, Tel. 871 - 6269

(pas juos taip pat gaunami bilietai)

BALIAUS ATRAKCIJOS:

- niekur nematyta ir negirdėta programa
- turtinga loterija (dailininkų L. Urbono, L. Žygo, M. Kepalienės, J. Janavičienės meno kūriniai ir kiti vertingi fantai)
- puikus orkestras
- kokteilio baras
- geriausia nuotaika nuo 7 val. vak. iki 1 val. ryto.

Alkstančius pastiprins Sydnejaus Soc. Globos Mot. Draugija. Trokstančius pagirdys baliaus rengėjaivisų rūšių gėrimais normaliomis kainomis.

TIK DVI SAVAITĖS IKI SPAUDOS BALIAUS! PASKUBĖKITE ĮSIGYTI BILIETUS IR UŽSITIKRINTI VIETAS!

ir vakariene mane pakvietė jų pirmininkas dr. Irvins Venclovas. Tikrai buvo labai malonu būti virš 30 asmenų akademiniame būrelyje ir klausytis bei pačiai dalyvauti diskusijose apie Amerikos gyvenimą, ką pravedė čia mokytojausianti iš Los Angeles atvy-

kusi Giedra Gustaitė. Šis akademinis filisterių būrelis pas jus yra tikrai puikus ir pavyzdžiui statomas kitiems.

- Ar Australijos lietuviai turi kokių nors ypatingų savybių, kas juos skirto nuo tautiečių Amerikoje?

- Kiek pastebėjau tai pas jus daug mažiau kalbama ir domimasi apie vietinę australų politiką, kai Amerikoje jau daug daugiau vietinė politika domimasi. Atrodo, kad Australijoje lietuviai daugiau tik gyvena šiame krašte, neskaitydami jos sava, kad ir antrąją tėvyne. Daugumas Amerikoje jau nesiskaito, kad jie tik

ravičius), kurių nei pati Studija, nei Valstybinis teatras nenorėjo netekti. Pagaliau buvo prieita prie kompromiso. Ketvirtas kursas, o kiek vėliau ir visa likusi Studija tapo prijungta prie Valstybinio teatro. Pirmas kursas, tačiau, buvo visiškai panaikintas. Tokiu būdu, dingus pirmam, aš patekau tiesiai į antrą kursą.

Tarpe mano naujų kolegų buvo keletas, kurie iki šiolei tebevaidina arba tik visai neseniai išėjo į pensiją. Iš jų norėčiau paminėti Vandą Lietuvaitę, Bronę Kurmytę, Balį Lukošį ir taip pat yokių okupacijos laikais plėšikų nužudytą Juozą Monkevičių, ir Naujojo Zelandijoje gyvenantį Petrą Šimkų. Dauguma mūsų studentų kur nors dirbo ar tarnavo; aš pati gavau tarnybę Švietimo ministerijoje. Mano tėvas, aiškindamas man apie sąlygas Studijoje, buvo suklydęs - mums pradedantiems, algos niekas nemokėjo o pragyventi, juk, kaip nors reikėjo. Kadangi Lietuvoje tada žmonės įstai-gose baigdavo darbą antrą valandą, tai popiečiai buvo mūsų mokslo laikas.

Aš gyvenau pas tėvą. Gyvenimas ten buvo nelengvas, nes aš nelabai sutikdavau su tėvo nauja žmona, Nele Vosyliūte. Ji man atrodė labai šalta ir atoki moteris, neturinti niekam nei šilumos nei meilės. Bet mokslas ir darbas studijoje man patiko. Tuomet, pirmą kartą savo gyvenime aš supratau, kad darau tai, ką, pati to nenujausdama, aš visuomet norėjau daryti.

ten gyventų, bet Ameriką skaito ir savo dabartinę tėvyne, kas žinoma yra gal tik dėl dabartinės Lietuvos padėties.

- Jūsų nuomone kokios reikšmės turi tas visas didžiulis lietuviškas darbas Vakarų pasaulyje, kuri daug kas labai intensyviai dirba, bet iš kurios nemaža dalis gerų lietuvių ir pasitraukė?

- Pasaulinės politikos plotmėje to viso darbo reikšmė per daug ko mums nepadės, nes visa Lietuvos ateitis priklausys tik nuo politinio ateities vystymosi, kurio atspėti ir žinoti dabar nieks negali. Tačiau visu mūsų veikėjų ir organizacijų darbas keliant Lietuvos vardą ir auklėjant jaunąją lietuvišką kartą, primenant jiems, kad jie yra lietuviai arba kad net ir lietuviškos kilmės, yra labai reikšmingas. Be politinės veiklos, pagrindinis mūsų darbas turėtų būti išlaikymas savo kalbos.

Mūsų kursą vedė B. Dauguvietis. Jis dėstė mums teatro istoriją, kostiumo istoriją, skaitydavo ir interpretuodavo veikalus, mokė deklamacijos. A. Oleka-Žilinskas praveddavo etnines valandėles, K. Glinskas dėstė teatro techniką, aktorius J. Siparis lietuvių kalbą. Jungmeisteris buvo mūsų fechtavimo mokytojas, o vėliau už poeto H. Radausko ištekęjusi V. Sotnikovaitė dėstė plastiką ir sceninę laikyseną. Pamokų tvarkaraščio mes neturėjome. Kai Dauguvietis ar kuris kitas lektorius turėdavo laiko - įvykdavo pamoką. Valanda ir vieta būdavo paskelbiama pranešimu lentoje. Pertvarkyta ir prijungta prie Valstybinio teatro, savo atskiru patalpų Studija nebeturėjo; pamokos vykdavo artistų kambary, repetecių salėje, jeigu ji būdavo laisva, arba šiaip sau kokiam užkampy. Vaidybos mes mokėmes sekančiu būdu; prižiūrimi vieno iš režisierių, mes paruošdavom scenas iš gerai žinomų veikalių ir net statydavom trumpus kūrinius, kaip, pav., "Prikaltą Prometejų". Kiekvienam studentui buvo suteikiama galimybė suvaidinti bent pora svarbių rolių, idant išryškėtų jo asmenybė, specifiniai gabumai ir palinkimai. Man Studijoje teko vaidinti viena iš seserų Metterlinko "Nekviestoj viešnioj", Larisą "Bekraitėje", Lizą Bernard Shaw "Pigmalione" ir dar keletą kitų.

Studentas ar studentė, gerai pasireiškusi komedijoje arba charakterio vaidmenyje, po kurio laiko pasi-

savos kultūros ir mūsų lietuviškų papročių.

- O kas gi, taip sau visai nieko neslepianč, dr. Nijole, pas mus Jums nepatiko?

- Tikrai nieko nemačiau kas man pas jus nepatiktų, nes viskas jūsų gyvenime man patiko. Vieno tik aš nesuprantu, kad daugelis iš jūsų man lyg tai su gailėsčiu skundėsi, kad nenuvažiavo į Ameriką, o gyvena čia. Aš tegaliu jums tik pasakyti, kad tikrai nesigailėkite nenuvažiavę kitur, o džiaukitės laimingai gyvendami Australijoje, nes tikrai niekur kitur nerasite daug ko geriau, daugeliu atvejų tik blogiau, ką jūs čia turite. Jūsų gyvenimas Australijoje yra tikrai labai puikus ir žavėtinas, ir aš asmeniškai pati galėčiau čia pilnai gyventi.

- Ką gi galėtumėte palinkėti Australijos lietuviams?

darydavo lyg ir štampuota. Jinai, kalbėdavo režisieriai, yra gera buitiskame veikale, o jis tinka komedijai; ji vaidins Vaičiūno mergeles, o jis - šnipus ar išdavikus. Ir dažniausiai paskui taip ir būdavo, jog tie patys aktoriai-kandidatai ir vėliau aktoriai ir aktorės vaidindavo išimtinai tik tai herojus arba jaunas mergeles arba šnipus.

Šitoks mokymo būdas Kauno valstybinio teatro Dramos studijai buvo didelis minusas. Aktorius, pagal mane, turi būti kaip galima daugiau visapusiškas. Jis turi sugebėti vaidinti bet kokią rolę, žinoma, jeigu jo fizinis sudėjimas ir išorė jam tai leidžia. Bet režisieriai kaip B. Dauguvietis, K. Glinskis, A. Sutkus priklaušė senai mokyklai, kurios metodai buvo pasenę ir visiškai ne mūsų, jaunų studentų, skonio. Tų, senos mokyklos režisierių pagrindinis uždavinys, atrodo, buvo tik sukurti mizansceną, t.y. prižiūrėti, kad numatytais momentais užsidegtų prožektoriai, kad užkulisys, kai reikia, pasigirstų pastatymui reikalingi triukšmai, ir paskirstyti aktorius taip, kad jie vienas ant kito neužbėgtų, kad laiku įeitų ir laiku išeitų, kad atsisėstų, atsistotų ir pasisuktų kairėn ar dešinėn kada ir kur jiems tai priklausė daryti ir - tai buvo viskas. Vaidybinis kūrybingumas buvo paliktas pačiam aktoriui. Žodžiu, vaidink kaip sugebi, kaip išmanai. Vyresni, scenoje prityrę žmonės šitokia tvarką mokėjo, aišku, naudotis. Bet pagelbos ir "guidance"

- Pirmų pirmiausiai tai aš noriu iš visos savo širdies padėkoti Sydnejaus ir Canberros lietuviams, kolegoms gydytojams, filisteriams ir visiems naujai įsigytiems lietuviams draugams už jūsų tokių malonų, nuosirdų ir puikų mano priėmimą Australijoje. Jūs parodytas draugiškumas man tikrai ilgai bus nepamirštas ir jus Australijoje aš visuomet labai gražiai atsiminsiu. Aš linkiu jums ir toliau tarpusavyje taip gražiai sugyventi ir dirbti gražų lietuvišką darbą, kai taip pat linkiu jums daugiau domėtis ir išitraukti į vietinį Australijos politinį gyvenimą, nes gi tai yra ir jūsų dabartinis kraštas, ir tas jums turėtų būti daug artimiau. Viso geriausio jums Australijoje.

Baigus šį malonų ir draugišką pasikalbėjimą, aš tikrai buvau labai nustebęs ir sužavėtas, kad mūsų mieloji viešnia per tokį trumpą laiką įstengė tiek daug pastebėti ir pamatyti mūsų gyvenimo gerąsias ir blogąsias puses, kas parodo jos didelį ne tik mokslinį, bet ir gyvenimišką išsilavinimą.

Atsisveikinus ir palinkėjus geriausios kelionės į namus, man yra džiugu, kad šis jaunas mokslo žmogus taip greitai ir nuosirdžiai įsijungęs į mūsų lietuviškąją tarpą čia, parodė mums tokio paprasto nuosirdumo, suartinusio svečią su maža dalimi tautiečių Australijoje, kurių linkėjimai mielai dr. Nijolei yra laimingo ir dar laimingesnio ateities gyvenimo.

Ant. Laukaitis

reikalingam studentui tas viskas beveik nieko neduodavo. Dauguvietis, tiesa, skyrėsi iš kitų senosios mokyklos režisierių savo nepaprasta vaizduote ir užsidegimu. Pirmuosius naujai statomo veikalo skaitymus jis praveddavo labai originaliai ir idomiškai. Skaitydamas jis čia pat ir improvizuodavo ir, sykį, užsidegęs, smulkiai išnagrinėdavo ir išaiškindavo charakterius ir veiksmo subtilumus. Ir kas iš klausytojų turėjo gerą atmintį, galėjo iš jo įvadininių pasakojimų daug išgauti. Tačiau Dauguvietis buvo nekantrus žmogus. Jis greitai nustodavo ir kantrybės ir entuziasmo. Jau po dviejų savaitžių darbo jo nuotaika smukdavo, veiklas jam nusibosdavo; jisai vaikščiodavo, krapštydavo galvą, rūkydavo cigaretes, o į sceną ir aktorius beveik nekreipdavo dėmesio.

SYDNEY - VILNIUS IR ATGAL

(pabaiga)

Rigoje vėl susitinkame savo bendra-keleivius latvius. Klausinėjami kaip viskas pavyko, ar gavome leidimus aplankyti tėviškes, ar matemės su giminaičiais ir t.t., bet mes niūrūs ir nešnekūs - mes vėl svetimame kad ir "bralių" krašte. Riga gražus miestas: daug parkų, gėlynų "braliai" nuoširdūs ir draugiški, o viešbutyje patarnavimas be priekaištų.

Po dviejų dienų Rigoje, išvykstame į Leningradą, kur patalpinami milžiniškame viešbutyje "Sovietskaja". Miestas labai didelis bet niūrūs, dulkėtas, visi namai apsi-pleišę prašosi atnaujinimo. Daug paminklų dar iš senų laikų, bet vienas kitas ir dabartinių "herojų". Beveik kasdien po du kartus esame vežami į Meno Galerijas, paminklines bažnyčias bei kitas turistams rodomas vietas. Petro Didžiojo vasaros rezidencija Suomiu įlankoje kur kilometrines eilės marmuro stovyklų, paauksuoti fontanai ir bendrai visokia prabanga. Galerijos pilnos paveikslų nuo II šimtmečio iki šių dienų, bet mes neramūs, norime kad greičiau viskas pasibaigtų ir vežtų mus iš čia, nes viskas nusibodo ir tik prabėgomis pasižiūrime į eilių eiles paveikslų, stovyklų bei kitų menų turtų. Ir taip išgyvename net 4 dienas Leningrade. Skrendant į Maskvą sunegaluoja lėktuvas ir grįžtame atgal, ir tik nutūpus mus apsupo kelios gaisrininkų ir kitos mašinos. Persikraustom į kitą lėktuvą ir vėl Maskvon, kur atvykstam vėlai vakare keleto valandų pavėlavę.

Čia vėl ta pati istorija: Galerijos, bažnyčios, dvarai, pilys ir būtinai "Metro". Nuveda mus vieną dieną į buvusį carų laikais kalėjimą; vadovė sujaudintu balsu aiškina kad čia buvo kalinami politiniai kaliniai pridėdama, kad anais laikais jie būdavo labai persekiojami ir kankinami, o mes neiškenčiam viens kitam nepratarę: "gal ir Liubenką parodys?" Antros dienos vakare grįžęs viešbutin randu mūsų ponias vestibiulyje su keleta bonkų rūgusio pieno. O kas čia dabar? klausiu. Jos man atsako, kad dvi iš jų, melbournietės, švenčia vardadienį. "Tik ne su rūgusiu pienu" sakiau aš. Greitai pasitarę nutariame visi susimesti vedusio "viengungio" kambaryje kur tuojau atsiranda konjako bonka, mano sesers pagamintas skilandis ir dar pora bonkų lietuviško skystymo, Leningrade pirkto baronkos. Viena ponija laužė baronkas, kita miniaturinio dydžio peiliuku piaustė skilandį, gi aš, kaip vienintelis vyras tarp penkių mergaičių ėjau šinkoriaus pareigas. Mūsų "mūras" beveik užsilipo ant spintos kad padarytų nuotrauką. Rioglinuos ir aš.

Kad užfiksavus tokį retą įvykį - lietuviškos vardinės Maskvos viešbutyje tikrai retai pasitaiko. Paryčiui išsiskirstome su gera nuotaika, nes šiandien vakare išvykstame iš Maskvos - mūsų kelionės priešpaskutinis etapas. Gera ir malonu, nes nusibodo svetima žemė ir svetimi miestai.

Išvykimo pietus valgome restorane. Latviai linksmai dainuoja savąsias dainas, mes nedrįstame nes mūsų tik septyni. Pagaliau, mūsų choristės pasitarę daro pranešimą: "Mes dainuosime dueta apie Tėvynės meilę ir jos ilgės". Visi nutyla. Jausmingai, švelniai du gražūs balsai susilieja

tarsi į vieną giją ir žirdi virpiną pirmieji dainos žodžiai pasklinda skliaustuose kambario sienose... bet mūsų dainininkės nesuvaldomai praversta. Verkiame ir mes, visi kiti, nesuprasdami žodžių, bet pagerbdami mūsų jausmus, nuleidę galvas, bejausmiai, tarsi stiklinėmis akimis žiūri į gruzinų valgiais apkrautus stalius. Čia mas atsisveikina mūsų juokdarys Gediminas, o po poros valandų ir bendrakeleivė iš Wollongongo tolimės kelionės po pasaulį.

Atvykstame į Maskvos aerodromą. Lietus pila kaip iš kibiro. Vėl nervingai pildome pinigų deklaracijas, jaudinamės dėl bagažo, bet viskas pračina greitai ir sklandžiai. Mes geroje nuotaikoje. Jau po pusiaunakčio bet nesimiega. Kalbam, juokaujame, skilandį dalinamės. Trumpai sustojame New Delhi ir Bangkok. Vakare pasiekiam Singapūrą ir apleidžiam Aerofloto "karabli". Šalia manęs eidama latvė prasiša: "At last we are back to civilization and not afraid any more".

Vėl tas pats apsukrus kinietis mus sutinka ir veža į tą patį viešbutį, kur vėsinamuose kambariuose taip gera ilsėtis po ilgos kelionės. Iš ryto paskutinis apsipirkimas: vėl lankom krautuves, žiūrėjame į prekystalius, lenytnas, tariamės, ką geriau pirkti tam ar kitam lauktuvių. Štai Sydneyje ponija M. atkakliai derasi dėl Omegos laikrodžio, melbournietės ponios pagaliau baigia išpildyti ilgus užsakymų lapus, bet vis dar trūksta apie pusšimčio dalykelių, kurie netilpo ilguose sąrašuose. Ponija Emilija, kukliausia iš mūsų visų, perka Tulos išradimą - "samavorą". Antanas pagaliau randa jam tinkamą, spintos dydžio radio aparatą ir pats nežino kaip pargabenti į Sydney. Ir taip bepirkinėdami vis didiname

savo nešulius su slapta baime "ką Sydneyje munitininkai mums į tai pasakys", bet juk pagaliau vykstam į "savo" kraštą ir ką gi jie mums gali pasakyti - į kalėjimą tikrai nepasodins už vieną kitą daiktą, o tų daiktų daug, tikrai daug. Atvykę į aerodromą dar vis medžiojam suvenyrus, keičiam likusius pigius Singapūro dolerius ir sėdam į Onasio didelį lėktuvą. Patarnavimas ir maistas puikus; ši kartą švaistosi grakščios, juodakės graikės ir stengiasi keleiviams įtikti. Rodomas filmas net keturiuose ekranuose, o mes gnaibome lietuviško skilandžio likučius, kalbamės, juokaujame ir kad po pusiaunakčio vis dar nesirengiam snauditi. Pagaliau nuovargis nugali, tad susėdę į "šeri" kaip Melbourne sakoma, aukštai virš debesų, mėnuliui šviečiant leidžiamės į snaudulį... bet trumpam, kažkas užžiebia visas šviesas, išdalina kelionlapius su daugybe klausimų, kuriuos skubiai pildome. Jau švinta, pro langus matosi Australijos dykumų ploteliai, pagaliau jūra ir iš miglos kyžteli Sydneyje daugiaukščiai namai pilni savo grožiu. Apsukam pusračiui aerodromą, lėktuvas nusileidžia, ir mes kraustomės lauk, o kojos nemikliai neša ilgais koridoriais su baime... pas munitininkus. Susirinkę visus savo lengvus, sunkius, pussunkius krepšius bei maišelius einame

Iš kelionės sugrįžusias pasitinka namiškiai. Iš k.: J. Balčiūnas, keliautojos O. Balčiūniene, E. Šeikienė ir Š. Žiedas.

ACIŲ JUMSI

1973 Jubiliejiniai Lietuvių Skautijos metai. Ta proga Lietuvių Skautų Sąjunga Amerikoje lietuvių skautybės gyvavimo 55 metų sukakčiai paminėti surengė Jubiliejinę Stovyklą, nuo rugpiučio 19 d. iki 29 d. Ši stovykla yra įsikūrusi Beaumont, netoli Cleveland, puikioje, didelėje ir gerai įrengtoje stovyklavietėje. Šios Jubiliejinės Stovyklos pagrindiniai siekimai: lietuvių skautybės gyvavimo 55 metų sukaktis; Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrimo 650 metų sukaktis; Nepriklausomybės, 1918.2.16, atstatymo sukaktis; 50 metų nuo "Skautų Aido" įkūrimo.

Dėl didelio skaičiaus stovyklauotojų, Seserijos ir Brolijos stovyklos yra atskirai ir turi visai skirtingas programas bei užsiėmimus, tačiau laužai ir linksmavakariai vyksta bendrai grupėmis pagal amžių. Seserijos stovyklose stovyklauja virš 500 sesių ir jai vadovauja Vyriausias Skautininkė v.s. Lilė Milukienė. Brolių stovyklose panašus skaičius ir jos viršininkas yra Vyriausias Skautininkas v.s. Petras Molis.

Dėka skautų bičiulių ir Melbourne organizacijų, "Džiugo" Tuntą šioj J.S. atstovauja v.s.v.sl. Rasa Milvydaitė. Ta proga "Džiugo" Tunto

vardu dėkojame už finansinę paramą p.p. A. Krausienei, Klupšui, Prašmutui, A. Liubiniui, J. Skimbirauskui, B. ir M. Sadauskams, Šeikiui, S. Eimučiui, Reimerienei, R. ir V. Bladzevičiams, Dr. V. Didžiui, A. ir F. Savickams, J. Braniškai, V. Sidabrai, A. Sadauskui, Milvydui, V. Augūnui, J. Kebliui, S. Tamošaičiui, J. Kairiui, Ališauskui, M. Statkuvienai, Vaitiekūnienei, J. Meiliūnui, V. Skirkai. Organizacijoms: Parapijos Choriui, Lietuvių Akademinei Korporacijai "Romuvai", M.L.S.G. Moterų Draugijai, Dainos "Sambūriui", "Talkai", Katalikių Moterų Draugijai, Sporto Klubui, Melbourne Lietuvių Jaunimo Klubui, "Palanga Suvenirs", L.S.S. Australijos Rajonui, "Aušros" Tuntui Sydney, Sydney ir Melbourne skautininkams: A. Jakštui, B. ir V. Barkams, J. Zinkui, kun. P. Daukniui, H. Antanaičiui, A. Baikaičiui, D. Čizauskienei, A. Gabui, A. Pociui, A. Kesminienei, J. Tender, N. Zdanavičienei, V. Vaitkui, E. Žižmaraitėi, J. Žitkevičienei, V. ir B. Adomavičiams, L. Kepalui, P. Morkūnui, V. Špokevičiui, V. Stasiliūnui. Kvietė laičiui, Viso surinkta \$498, už ką reiškiam skautišką ačiū.

"Džiugo" Tuntas

prie paskutinės kontrolės. Jaunas pareigūnas manęs klausia: kiek ilgai buvau išvykęs iš Australijos, kiek metų gyvenu Australijoje ir ar ilgai manau joje gyventi. Atsakau kad buvau išvykęs trim savaitėm, gyvenu šiame krašte jau 24 metai ir manau joje gyventi ir toliau. "Tai esi Australas" klausia jis manęs. "Žinoma, kad Australas bet ne tikras "dinkidi" atsakau. "Right you are mate" ir visai netikrings mano krovinio praleidžia. Štai ir po visos munitininkų baimės, pratariau pats sau, ir šaunu pro duris, o čia jau manęs laukia, kad parvežtų namo, tad nuoširdžiai atsisveikinęs malonias Melbourne "vargokeleives" vykstu savo keliais.

Važiudamas Sydneyje ir priemiesčių gatvėmis darau palyginimus su "anapus" matytais miestais. Koks didelis skirtumas; gražiai nudažyti, pagražinti namai, linksmi žmonių veidai, mašinomis perpildyti keliai, gi matyti miestai, Vilniaus imamai, apšepę, dažai nusilupę, prašyte prašosi remonto ir pagražinimo, milijonų tonų įvairaspalvių dažų (koks geras biznesas būtų Sydneyje dažų gamykloms - jie tikrai pardotų visas savo atsargas be Melon ar Rolff nuolatinio pirkimo kad jų dažai geriausi). Taip samprotaudamas pasiekiu namus ir po trijų savaičių kelionės, labai nuvargęs, vienu "akmeniu" lengvesnis, krentu į lovą ilgam meškos miegui.

Nors praėjo jau kelios savaitės, dar vis naktimis prabudęs pravirkstu kaip vaikas, nes akyse stovi Vilniaus aerodrome palikę, ašarotais veidais, palydėję mane giminaičiai, kuriuos vargiai ar kada bematysiu..... Ir Jūs, Tėvynės mieli laukai, ar Jus vėl belankysiu. - - - - -

Pasaulyje

Nežiūrint didelių protestų ypač iš Australijos ir N. Zelandijos pusės Prancūzija pereitą savaitę Pacificke įvykdė dar vieną atominį sprogdinimą - jau trečią iš eilės. Sprogdinimai, prancūzų teigimu, yra nedidelio pajėgumo ir be pavojingų pasekmių, kaip kad tam priešiški kraštai išpūstai teigia.

Kanadiškė "Nepriklausoma Lietuva" liepos 25 d. numerį rašo: "Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pakviesta solistė Gina Čapkauskienė išvyksta koncertuoti į kengūrų tėvynę. Australijos lietuviams Gina dainuos Newcastle, Sydneyje, Canberroje, Melbourne, Geelonge ir Adelaideje. Gina ten vyksta kovo pradžioje 1974 m. ir galvoja užtrukti 2 mėnesius".

Rugpiučio 19 d. Canberroje prie Sovietų Ambasados demonstravo čekai, protestuodami prieš penkerius metus sovietų įvykdytą Čekoslovakijos okupaciją. Šioje demonstracijoje dalyvavo atstovai iš įvairių Australijos vietovių, o taip pat ir Pavergtų Tautų Tarybos pirmininkas Mr. D. Darby, M.L.A. iš Sydney. Protesto demonstracija, trukusi virš valandos pravesta tvarkingai ir kultūringai.

Sovietų mokslininkas Dr. A. Sacharov, rusų atominės bombos "tėvas" slaptosios policijos perspėtas nesusitikti su užsieniečiais. Jis yra vienas iš eilės sovietų mokslininkų, pasirašęs protesto raštą prieš suvaržymą žmogaus laisvių Sovietų Sąjungoje. Mokslininkas įtariamasis perdavinėjęs atominės paslaptis kapitalistiniams kraštams.

Įtampa Artimuose Rytuose tarp arabų ir žydų vis labiau kaista. Gerai informuoti sluogsniai tvirtina, kad karo veiksmai tarp Izraelio ir arabų kraštų gali prasidėti kiekvienu momentu.

SPORTAS

Nories pergalės

B.L.S.K. "Neris", besiruodamas į Hobartą, suaktyvino savo veiklą. Pastaruoju metu dalyvavo Parramattos distrikto suruoštame karname, kuriame užėmė pirmą vietą. Komanda turėjo dvi rungtynes šeštadienį, ir net keturias sekmadienį, patekus į grandfinalą. Pradedamąsias rungtynes prieš "Vikings", "Cardinals", "East III" ir Fairfield reikėjo žaisti po 15 min. puslaikį nesustabdant laiko.

Prieš "Vikings" laimėta 38:17 (18:9). Taškus įmetė: P. Andriejūnas 10, P. Dubauskas 7, A. Dulinskas 6, A. Andriejūnas 4, S. Bernotas 4, A. Sankauskas 4 ir A. Laurinaitis 3. Sekančios rungtynės buvo prieš "Cardinals" prieš kuriuos reikėjo žaisti grandfinale, nes šias rungtynes neriečiai pralošė 29:32 (19:22). Taškus pelnė: A. Andriejūnas 8, P. Andriejūnas 7, A. Dulinskas 6, A. Laurinaitis 5, S. Bernotas 2 ir A. Sankauskas 1.

Trečios rungtynės prieš "Easts III" buvo lengvai laimėtos 38:10 (15:8). Taškai: A. Dulinskas 10, A. Andriejūnas 8, P. Andriejūnas 4, S. Bernotas 4, P. Dubauskas 4, A. Laurinaitis 4 ir A. Sankauskas 4.

Prieš Fairfield laimėta 37:16 (18:10), ir Neris pateko į finalą. Taškai: A. Andriejūnas 12, A. Dulinskas 8, A. Laurinaitis 7, P. Dubauskas 4, A. Sankauskas 4 ir S. Bernotas 2.

Finale Neris žaidė prieš YMCA Rungtynės buvo kietos, ir neriečiai laimėjo tik trijų taškų persvara. 35:32 (19:12). Turint tik penkis žaidėjus reikėjo smarkiai pasitempti. Taškai: A. Andriejūnas 14, A. Sankauskas 8, A. Dulinskas 5, S. Bernotas 4 ir P. Dubauskas 4.

Laimėjimas prieš YMCA neriečius vėl suvedė su "Cardinals", prieš kuriuos buvo pralošta. Grandfinalas buvo loštas pilnu laiku. Pirmam puslaikiui neriečiai išikarščiavę prisirinko baudų ir puslaikį pralošė 19:26. Per petrauką treneris Andy kiekiau su žaidėjais pasikalbėjo, ir antras puslaikis buvo žaistas šalčiau ir apgalvotai. Rezultatą pavyko ne tik išlyginti, bet ir viršyti. Paskutinėje minutėje A. Laurinaitis buvo išfoluotas, A. Andriejūnas ir A. Dulinskas turėjo jau po 4 baudas, bet kietai kovodami rungtynes laimėjo 44:41, tuo pačiu laimėdami ir karname. Taškai: A. Andriejūnas 12, A. Sankauskas 8, P. Andriejūnas 6, S. Bernotas 6, A. Laurinaitis 6, A. Dulinskas 4 ir P. Dubauskas 4.

Visiems neriečiams buvo įteiktos gražios dovanos. Sekantis karname buvo suruoštas Muswellbrook, kurį neriečiai irgi laimėjo. Trečias ir mums svarbiausias karnameas Wellingtone, apie kuri neseniai buvo minėta, neriečių laimėtas, ir skydas antrą kartą grįžo pas mus. Taip Neris laimėjo iš eilės tris karnameus.

A.P.

ŽIEMOS ŠVENTĖS

Veterano sydneyiško sportininko Vinco Binkio sūnus, laimėjęs jaunių slidinėjimo taurę taip susijaudino, kad vakare susirgo ir net trys šventėje dalyvavę daktarai rūpinosi jo sveikata. G. Vinco žmoną Birutę taip paveikė tyras kalnų oras, kad ji visa Šventės balių pramiegojo. Gal taip kalnuose ir turi būti?

Canberriškė p. Sipavičienė beslidinėdama Šventėje išsisuko ranką ir balius metu turėjo daug vargo beklindama sklindamas šampano taurės aplaistant sūnaus pergalę. G. A. Šimaitis (Spokas) atrodė kaip iš skalbimo mašinos ištrauktas - vos kojas bepajudino. O jo vairavimas buvo tiesiog pavyzdinis: 65 mylių greičio zonoje jo važiavimas prilygo rogučių čempionės Jūratės Reisgytės greičiui.

Balius metu populiariausi buvo seni draugai sportininkai R. Daukus ir M. Mauragis (Mopsis): jų muzika, prarastos dainos ir šokiai išjudino visus, ir lietuviškų dainų garsai skardžiai aidėjo kalnų šlaitais.

Nors melbourniškiečiai ir giriasi esą nepaprasti žiemos sporto mėgėjai (net savo "Neringą" pasistatę Viktorijos kalnuose), vis tik nepajėgė prisikasti šiaurės Kosciuskos. Tuo tarpu adelaidskiečiai A. Lapšys ir A. Radzevičius gražiai šventėje reprezentavo Adelaidę.

Gal kalnų klimatas ypač žiemą ir nelabai palankus širdžių susilydymui, vis tik čia susižiedavo N. Gružauskaitė ir G. Šimkus. Kalbama, kad ir dar kažkas paklojo širdį po kojų

ant skaistaus sniego. Tikėkime, kad kalnu meilė bus stipri ir ištverminga.

Nors ir nelaimėjusi taurių bei medalių, bet didžiausios pagarbos ir sveikinimų susilaukė viešnia iš N. Zelandijos (gal vyriausia amžiumi, bet nesakysiu) p. Liutikienė, kuri stipriau laikėsi ant sniego, negu daugelis jaunesniųjų.

Jau pirmą šventės naktį buvo linksmintasi iki paryčių, ir motelio savininkė užtikrino, kad tokių linksmų svečių dar neturėjo. Ji ir pati pradėjo lietuviškai dainuoti, o jos padavėjas išdidžiai nešiojo mūsų trispalvę ant krūtinės.

Mokytoja ir dailininkė D. Keraitytė, neseniai grįžusi iš ilgesnės išvykos po Europą, taip pat dalyvavo šventėje ir užtikrino, kad kalnuose panašiai linksma, kaip ir plaukiant laivu.

Jei ne slidinėjime, tai šokyje čempionais pasirodė G. Šimkus, R. Daukus ir R. Šimaitienė.

Kaip Jūratė laimėjo taurę (jos gyvenime pirmą) už lenktynės rogučių, tai ji ir pati negalėtų paaiškinti. Todėl tą vakarą jos taurė visa laiką buvo sklindina.

visaip

Sydneyiškis sklandymo instruktorius Dr. Leonas Petrauskas, siekdamas aukščio rekordo, vos nepasimatė su Šv. Petru, bet šventasis jo vis tik į savo karalystę dar neįsileido. 16000 pėdų aukštyje Dr. Leonas įsibrido į stambų audros debesį, kuris jį taip pradėjo sukliudyti, kad mūsų daktaras prarado nuovoką, kur viršus, kur apačia. Įveikęs debesies klastas jis laimingai nusileido. Nuplovęs gautą "šoką" už valandos jis vėl jau karstėsi ore.

Pastaruoju metu ne vienas mūsų tautietis iš čia nuvyksta pasidairyti į Lietuvą. Sugrįžusius klausinėja, ką

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pasinaudodami mūsų patamavimu, geriausiai paremsite savo gimines Lietuvoje, mūsų patarimas padės Jums apsispręsti, ką pasiųsti ir kas bus naudinga ir praktiška.

Vasaros ir rudens sezonui, specialiai siūlome šias prekes:

(Muitas jau įskačiuotas į kainą).	
Nepermatomo nailono medžiaga suknelei.	\$8.50
Gefiuro medžiaga suknelei.	\$9.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais.	\$11.50
Gėlėta arba ornamentais crimplene medžiaga.	\$12.00
Lygi crimplene medžiaga suknelei.	\$9.00
Dirbtinio mink kailis paltui.	\$35.00
Dirbtinio nailoninio kailio paltui medžiaga.	\$20.00
Labai gera vilnonė moteriškoms paltams medžiaga.	\$28.00
Nailoniniai išeiginiai marškiniai.	\$6.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų.	\$6.00
Perukai nuo \$18.00 iki \$46.00 (Muitas už peruką jau įskačiuotas).	\$11.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd.

(Z. Juras)

421 HACKNEY RD., LONDON, E.2, ENGLAND.

Tel. 01-739 8734.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis.

IDOMŲ FAKTAI

Istorikai tvirtina, kad per visą žinomos istorijos laikotarpį tebuvo tik 14 metų visiškai taikos. Karus sukėlė daugiausia tiranijos ir gobšumas. Istorija taip pat liudija, kad jokia tiranija ilgai neištverė, ir kad žmogus visą laiką kovojo už laisvę.

Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS
FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 72-5468. Veikia visas 24 valandas per parą.

Pats šventės vadovas didysis P. Pilka, labai tvarkingai ir sklandžiai pravedęs šventę, savo didžiulioose "bucuose" atrodė kaip koks mėlynbarzdis milžinas. Gal vien tik iš baimės pirmas vietas laimėjo jo žmona ir sūnus.

Vienas mūsų didžiųjų sportininkų, per naktelę uliavojęs su vietine gražuole, paryčiais klausinėjo, kur čia artimiausia bažnyčia. Įdomu, kodėl jis taip staiga bažnyčios pasigedo?

Laimėjęs taurę už drąsumą Viktoras paryčiais tiek išsidrąsino, kad įsiveržė į merginų kambarį ir pradėjo jas kalnų vandeniu prauti. Patenkinti ir įtartinais pikti klyksmai sklido net už pusmylio.

Slide

matė ir girdėjo. Vienas iš tokių labai taikliai atsakė: "Ir ką gali ten nuvykęs per penkias dienas pamatyti?"

Dvi dienas praleidi beverkdamas ir besisveikindamas su artimaisiais, dvi dienas praverki su jais atsisveikindamas taip, kad nelieta laiko nei pasikalbėti, nei pasidairyti..."

Kas neprimato, mato vis mažiau; kas blogai girdi, visuomet išgirsta daugiau.

F. Nietzsche

Mūsų Pastogė Nr. 35 1973.9.3 psl. 7

rugsėjo 8 d., šeštadienį, 8 val. vak.

Lietuvių Klube Bankstowne

TAUTOS ŠVENTĖS

Išvakarėse: trumpas ta proga žodis, Zita Belkutė ir Gražina Zigaitytė

Išvakarės

Po to šokiai ir pasivažiavimai iki 1 val. ryto.

Kviečiami visi tautiečiai be išimties.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

SYDNEY

TAUTOS ŠVENTĖ SYDNEJUJE

Tautos Šventės minėjimas Sydnejuje įvyksta rugsėjo 9 d., sekmadienį:

11.30 val. iškilmingos pamaldos St. Joachim bažnyčioje Lidcombe. Gieda "Dainos" choras.

Po pamaldų trumpa pertrauka, kurios metu bus galima gauti kavos ir užkandžių (baronų).

1 val. p.p. oficialioji minėjimo dalis ten pat prie bažnyčios parapijos salėje. Paskaitą skaitys p. E. Jonaitienė. Meninėje dalyje "Dainos" moterų choras, tautinių šokių grupė,

p. M. Kavaliauskienės deklamacija, savaitgalio mokyklos pasirodymas.

Iėjimas aukomis. Visas pelnas iš aukų skiriamas savaitgalio mokyklai.

Sydnejaus lietuvių maloniai kviečiame kuo skaitlingiau minėjime dalyvauti.

Sydney Apylinkės Valdyba

PASKAITA

Rugsėjo 7 d. 7 val. 30 min. (penktadienį) Sydnejaus Lietuvių Klubu patalpose Dr. R. Zakarevičius skaitys paskaitą tema:

"PAVIRŠIAUS ELASTINĖS BANGOS"

Prelegentas lektorijauja N.S.W. Universitete ir pereinantis metais u-to buvo komandiruotas į Angliją, kur elektronikos srityje darė tyrimo darbus. Jis sutiko galimai populiarese forma supažindinti Sydnejaus lietuvių su vienu iš jo mokslinių darbų.

Rengėjas: Sydn. Liet. Inž. ir Arch. Sąjunga.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Redaktorium,

Spauda turi būti priemonė skleisti tiesai. Pažvelkime, kiek tiesos paskelbė "Dalyvis" aprašydamas ramovėnų susirinkimą "Mūsų Pastogės" Nr. 33. Jis rašo: "susirinkime pasiūlyta byla išspėsti geru, jei A. Kutka atsiprašys Skyriaus Valdyba spaudoje". Čia dalyvis jau falsifikuoja. Pasiūlyta buvo ir p. Pačesai viens kitam paduoti rankas ir reikalą laikyti baigtu. Aš pasakiau, kad su tinku, jei p. Pačesa atsiprašys. S-mui pirmininkaujas p. Kedys neužklause p. Pačesos, ar jis sutinka atsiprašyti, bet paskelbė, kad aš atsisakęs. Be to, primenu, kad ši byla nėra asmeninio ginčo, o nelegalių ir ižeidžiančių veiksmų ir dar paskelbtų spaudoje siekiant mane pažeminti, nes p. Pačesa net dviejų garbės teismų yra teistas už manęs ižeidimą. Gi savo pranešime p. Pačesa pareiškė, kad byla su manimi nesanti baigta, nes skyriaus valdyba padavusi kasaciją Centro Valdybai, iš kur gavusi raštą, kad byla būsianti perduota Skyrių Atstovų suvažiavimui, kuris įvyks 1974 m. Dalyvis rašo, kad esą paduota apeliacija Vyr. S-gos organui - skyrių atstovų suvažiavimui. Taigi, kasacija ar apeliacija?

Po pranešimo aš perskaičiau kai kurias ištraukas iš ramovėnų Garbės Teismo. Atsirado keletas narių, kurie pareiškė, kad Garbės Teismo sprendimas negaliojantis ir aš neturįs teisės balsuoti. Reikalas perduotas susirinkimui spresti. 18 pasakė, kad turiu teisę balsuoti o 8 pasisakė prieš. Man buvo išeiktos balsavimo kortelės. Aprašydamas susirinkimą Dalyvis šitai nutylėjo, nes prieštarauja įjo paskelbtam mažumos pasisakymui, jog aš laikomas išbrauktas iš narių tarpo. Nei ramovėnų statute, nei L.V.S-gos

Mūsų Pastogė Nr. 35 1973.9.3 psl. 8

GEELONG

Rugsėjo 8 d., 6.30 val. vak. Lietuvių Namuose, 128 Douro str. Nth. Geelong, šaukiamas visuotinis metinis G.L. Sąjungos narių ir remėjų susirinkimas.

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo pirmininko ir sekretoriaus kvietimas.
3. Mandatų Komisijos rinkimai.
4. Pranešimai: Sąjungos pirmininko, kasininko, Rev. Komisijos.
5. Diskusijos dėl pranešimų ir metinės apyskaitos tvirtinimas.
6. Valdomybų organų rinkimai: a) pirmininko, dviejų vicepirmininkų, sekretoriaus, kasininko ir dviejų kandidatų; b) Revizijos Komisijos rinkimai iš trijų narių ir dviejų kandidatų.

7. Klausimai ir sumanymai.
8. Susirinkimo uždarymas.

Nesusirinkus pilnam narių kvorumui numatytas susirinkimas įvyks paskelbtu laiku bet kuriam narių skaičiui esant ir visi padaryti nutarimai bus laikomi teisėtais.

Pagal tradiciją, po susirinkimo, suneštinė kavutė ir linksmoji dalis prie plokštelių muzikos.

Leidimas gerimams bus gautas. Laukiame Jūsų ir Jūsų draugų malonaus atsilankymo pabendrauti ir maloniai praleisti vakarą Savitarpio Pagalbos Ratelyje.

Geelongo Liet. S-gos V-ba.

PERTH

Dariaus - Gireno Minėjimas

Rugpiučio 3 d. Perth apylinkės ramovėnai suruošė Dariaus ir Gireno minėjimą ir drauge atšventė ramovėnų pirmininko p. Klimaičio 70 metų sukaktį.

Ižanginį žodį tarė p. A. Klimaitis, o p. A. Statkus išsamiai pakalbėjo apie mūsų tautos didvyrius Steponą

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Praeitą savaitgalį savo 50-tį atšventė inž. Stasys Kavaliauskas. Ta pačia proga jis, kartu su savo žmona Margarita ir šeima, dalyvaujant dideliu skaičiumi jų artimųjų, šventė ir savo naujų namų įkurtuves. Inž. St. Kavaliauskas, lygiai kaip ir jo maloni žmona yra labai gerai žinomi Sydnejaus lietuvių gyvenime. Prieš kelis metus atsikėlę gyventi iš N. Zelandijos, jie tuojau įsitraukė į Sydnejaus Liet. Ansamblį, skautus ir mūsų visuomeninį gyvenimą, kai p. Margaritos puikūs pasirodymai įvairių švenčių metu scenoje su išskirtiniais poezijos deklamavimais, jau yra labai gerai žinomi ir mėgiami.

Linkint geriausios sėkmės su kaktuvininkui ir poniai, tikėsimės, kad ir ateityje jie bus matomi visame mūsų lietuviškame gyvenime.

Londonė australiečiai architektas Henrikas ir Antuanetė Šlitteriai susilaukė dukrelės liepos 15 d. Krikštynose tarp 40 svečių dalyvavo ir Antanas ir Ona Baužiai iš Sydney. H. Šlitteris dirba kaip architektas Nigerijoje (Afrikoje).

įstatuose nėra paminėta, kad paduotas apeliacinis skundas padaro Garbės Teismo sprendimą negaliojančiu. Ramovėnų Garbės Teismas yra tik vienas visiems skyriams, taigi aukščiausia teisminė institucija.

Baigdamas primenu, kad kiekvienas turėtų jausti didelę atsakomybę už laikraštį paskelbtą žodį, nes gali tekti aiškintis dėl jų teisingumo.

A. Kutka

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16 - 18 East Terrace, Bankstown
Tel: 708 - 1414

KLUBO VALANDOS

4 - 10 v.v. pirm. - ketv.
4 - 12 v.v. penktadieniais.
12 - 1 v. ryto šeštadieniais.
12.30 - 10.30 v.v. sekmadieniais

UŽKANDŽIŲ BARAS

6 - 8 v.v. pirm. - penkt.
1 - 2 v.p.p. šeštadieniais.
6 - 9 v.v. šeštadieniais.
6 - 8 v.v. sekmadieniais.

TREČIADIENIAIS - ŠACHMATAI!

VALGYKLA - RESTORANAS

6 - 9 v.v. šeštadieniais
1 - 3 v.p.p. sekmadieniais.

* Užkandžiai bus servuojami per šokių vakarus.
* Prašome įsidėmėti pakeistas Klubo valandas.

ŠEŠTADIENIAIS ŠOKIAI!

4 asmenų kapela nuolatiniui groja klube. Muzika patiks "senimui" ir jaunimui. Repertuare virš 400 dalykų.

REIKALINGI GĖRIMAI NAMUOSE?

Alus, degtinė, vynas, vaisvandeniai ir kit. Klube jų galima gauti normaliomis kainomis.

AUSTRALIJA IR NAUJOJI ZELANDIJA

MALDOS APAŠTALAVIMAS

Jo Šventenybė popiežius Paulius VI rugsėjo mėnesiui MA nariams skyrė sekančias intencijas:

b e n d r a j a - Kad tikintieji pagilintų atsakomybės pajautimą.
m i s i j ų - Kad padaugėtų kunigų skaičius Afrikoje.

Trumpas rytmetinis aukojimas: VISA AUKOJU TAU, ŠVENČIAUSIOJI JEZAUS ŠIRDIE!

Kun. S. Gaidelis, S.J.

Okupacinėje spaudoje dar vis kartas nuo karto garsinasi žurnalistas V. Alseika savo "žygiu", kad nutraukė ryšius su išeiviais lietuviams ir sugrįžo į Lietuvą. Anot V. Rasteno, joks čia žygis "grįžus Vilniop".

Į Kauno kunigų seminariją šiemet įstojo 10 klierių. Visi jaunuoliai prieš stodami į kunigų seminariją turėjo pasimatymą su saugumo įstaiga.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN

WEEKLY "OUR HAVEN"

Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis

LEIDĖJAS: - A.L.B. Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide

Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: BOX 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001

Redaktorius A. Mauragis
Redakcijos adresas: 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Tel. 77 - 6707

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Administracijos Tel. 649 - 9062

"M.P." prenumerata metams \$10.00

pusiui metų \$5.00

Užsienyje metams \$12.00

Atskiro Nr. kaina 25 centai

Už skelbimų turinį atsakoma

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY. LTD.

Darių ir Stasį Girėną. Taip pat ir p. Skrolys, primindamas kovas už tautos laisvę skatino daugiau aukoti Tautos Fondui. Jaunuolis Viktoras Kęstutis Baronas padeklamavo eilėraščių apie lakūnus S. Darių ir S. Girėną.

Sukaktuvininko p. A. Klimaičio pastangomis buvo suruoštos vaišės, už ką visi dalyviai jam dėkingi.

Adelaidėje rugpiučio 18 d. iškilmingai pašventintas p. S. Jankauskienės namas dalyvaujant abiem Adelaidės lietuvių kunigams ir eilei veiklių katalikų veikėjų. Pati p. Jankauskienė yra aktyvi Adelaidės Liet. Kat. Moterų D-jos narė, net jos buvusi pirmininkė, dainuoja nuo pat įsisteigimo Lituhanijos chore.

Gana aktyviai Sydnejaus lietuvių jaunimo tarpe reiškiasi Giedra Gustaitytė iš Los Angeles. Australijoje ji dirba kaip mokytoja, bet nuolat sutinkama įvairiuose Sydnejaus lietuvių kultūriniuose rengimuose. Neseniai ji pasakojo apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir veiklą Sydnejaus Lietuvių Filisterių Būrelio susirinkime. Ją gražiai papildė čia porą savaitę viešėjusi Dr. N. Brazauskaitė.

Birželio 29 d. mūsų bendruomenės garbės narys Antanas Baužė su žmona išvyko į Angliją pasisvečiuoti pas savo sūnų Dr. Robertą ir susitikti su kitais šeimos nariais. Abu labai patenkinti savo išvyka ir laiške sveikina visus australiečius. P.p. Baužiai pirmą kartą išvyko į užjūrius Australijoje išgyvenę 43 metus.

PATIKSLINIMAS

"M.P." Nr. 32 K. Lodai mirus užuojautą pareiškė ne Nekrošiai, kaip kad buvo skelbta, bet Albertina ir Aleksas Nekrašiai. Suinteresuotuosius maloniai atsiprašome.

"M.P." Red.